

Asia: VN/36127/2023

**Lausuntopyyntö ehdotuksesta viranomaisten tietojärjestelmien ja tietoliikennejärjestelyjen tietoturvallisuuden ja varautumisen arviointia koskevan lainsäädännön muuttamisesta**

Huomiot ehdotetusta soveltamisalan laajenemisesta varautumisen arviointiin sekä muutoksen mahdollisista vaikutuksista/ Kommentarer om föreslaget att utvidga tillämpningsområdet så att det omfattar bedömningen av beredskapen och om ändringarnas konsekvenser:

**Pyydämme kirjoittamaan lausuntonne tähän/ Skriv ert utlåtande här**

Luonnonvarakeskus kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa ja pitää hallituksen esityksen keskeisiä tavoitteita perusteltuina ja kannatettavina.

Pidämme soveltamisalan laajentamista tietoturvallisuuden lisäksi varautumiseen erittäin kannatettavana. Tämä selkeyttää lainsäädäntöä ja vastaa toimintaympäristön vaatimuksia.

On tärkeää, että varautumisen arviointiin luodaan yhteiset ja mahdollisimman yhdenmukaiset arviointiperusteet, jotta viranomaisten jatkuvuudenhallinnan taso saadaan vertailukelpoiseksi ja johdonmukaiseksi eri hallinnonaloilla.

Samalla korostamme, että varautumisen arvioinnin käytännön toteuttaminen edellyttää ohjeistuksia, mallipohjia ja kriteeristöjen yhdenmukaistamista.

Huomiot ehdotetuista arviointimenettelyjä koskevista muutoksista sekä uusista viranomaisia koskevista arviointivelvollisuuksista ja niiden vaikutuksista organisaatiosi toimintaan (3–3 c §)/ Kommentarer om de föreslagna ändringarna i bedömningsförfarandena och om de nya bedömningsskyldigheterna för myndigheterna samt konsekvenserna av dessa för din organisation (3–3 c §):

**Pyydämme kirjoittamaan lausuntonne tähän/ Skriv ert utlåtande här**

Kannatamme sitä, että arviointimenettelyjä laajennetaan sisältämään viranomaisen itsearvioinnin, palveluntarjoajan toimeksiannosta tehtävät arvioinnit, arviointilaitosten arvioinnit ja arviointiviranomaisen arvioinnit.

Riskiärvioon perustuva valintamalli on perusteltu ja tukee tarkoituksenmukaista resurssien käyttöä.

Pidämme hyvänä myös selkeitä velvoitteita turvallisuusluokkiin I ja II liittyen. Tämä linjaa korkeimman suojaustason järjestelmien arvioinnin keskitetysti toimivaltaisille arviointiviranomaisille.

Huomio kustannuksista:

Uudet velvoitteet (erityisesti varautumisen arviointi ja kaikkien järjestelmien vähintään itsearviointi) lisäävät merkittävästi viranomaisten työmäärää ja kustannuksia. Esityksessä arvioidaan, että nykyisin esimerkiksi itsearviointien keskimääräinen kustannus on noin 10 500 € ja ulkoisten arviointien 60 000–70 000 € per arviointi. Tämä kustannustaso tulee huomioida määrärahojen mitoituksessa.

**Huomiot ehdotetuista arviointiviranomaistehtävien ja tiedonsaanti- ja tarkastusoikeuksien muutoksista (3 d–6 §)/ Kommentarer om de föreslagna ändringarna i bedömningsmyndigheternas uppgifter och rätt att få information och utföra inspektioner (3 d–6 §):**

**Pyydämme kirjoittamaan lausuntonne tähän/ Skriv ert utlåtande här**

Luke kannattaa Liikenne- ja viestintäviraston (Traficom) roolin selkeyttämistä ja vahvistamista uusien tehtävien turvallisuuskriittisten ratkaisujen arvioinnissa, neuvontatehtävien lakiin kirjaamisessa, mahdollisuudesta käyttää avustavaa asiantuntijatyövoimaa sekä selkeää työjakoa Puolustusvoimien arviointiviranomaisen kanssa.

Pidämme tärkeänä, että arviointiviranomaisilla on riittävät tiedonsaanti- ja tarkastusoikeudet. Tämä tukee arvioinnin laatua ja yhdenmukaisuutta.

Salassa pidettävien tietojen suojaaminen:

Pidämme erittäin tärkeänä, että ulkopuolisten palveluntarjoajien ja arviointilaitosten tiedonsaantioikeudet ja pääsyoikeudet rakennetaan huolellisesti, erityisesti turvallisuusluokan III–IV arvioinneissa.

Lakiin tulisi täsmälliset vaatimukset henkilöstön luotettavuudesta, toimitilojen turvallisuudesta, ulkomaisen vaikutusvallan estämisestä sekä tietojen käsittelyvaatimuksista ja teknisistä suojausratkaisuista.

Näillä on keskeinen merkitys kansallisen turvallisuuden näkökulmasta.

**Huomiot ehdotetusta uudesta turvallisuuskriittisten ratkaisujen ja niiden valmistuksen arviointien kokonaisuudesta/ Kommentarer om de nya**

bestämmelserna om bedömningen av säkerhetskritiska lösningar och produktionen av dem:

**Pyydämme kirjoittamaan lausuntonne tähän/ Skriv ert utlåtande här**

Ei lausuttavaa tähän kohtaan.

Huomiot ehdotetuista siirtymäsäännöksistä ja -ajoista/ Kommentarer om de föreslagna övergångsbestämmelserna och övergångstiderna:

**Pyydämme kirjoittamaan lausuntonne tähän/ Skriv ert utlåtande här**

Kannatamme siirtymäaikojen käyttöä ja ehdotamme, että siirtymäajat määritellään selkeästi ja realistisesti, ottaen huomioon viranomaisten vaihtelevat resurssit. Varautumisen arviointiin annettaisiin erillinen pidennetty siirtymäaika, koska osaaminen ja käytännöt ovat vasta kehittymässä sekä arviointimenettelyjen käyttöönottoa tuettaisiin keskitetysti (mallit, ohjeet, koulutus).

Korostamme, että ilman kohtuullisia siirtymäaikoja riskinä on, että arviointitarve ruuhkauttaa arviointiviranomaiset ja arviointilaitokset.

Muut arviointilakia koskevat huomiot, pyydämme yksilöimään pykälän/ Övriga kommentarer om bedömningslagen (specificera vilken paragraf som avses):

**Pyydämme kirjoittamaan lausuntonne tähän/ Skriv ert utlåtande här**

Arviointilainsäädännön päivittäminen on tarpeen vastaamaan muuttunutta turvallisuusympäristöä, lisääntyneitä kyberuhkia sekä digitalisaation ja toimitusketjujen monimutkaistumisen tuomia vaatimuksia.

Erityisesti pidämme erittäin tärkeänä, että varautuminen sisällytetään lain soveltamisalaan selkeästi ja nimenomaisesti. Varautumisen arvioinnin tuominen osaksi lakisääteistä arviointikokonaisuutta vahvistaa viranomaisten jatkuvuudenhallintaa ja parantaa julkishallinnon resilienssiä normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.

Pidämme lisäksi hyvänä, että arviointien saatavuutta parannetaan, riskiarvion merkitystä korostetaan ja arviointimenettelyt monipuolistuvat.

Samalla korostamme, että uudet velvollisuudet — mukaan lukien varautumisen arviointi — edellyttävät selkeää lisäresursointia sekä valtionhallinnossa että muissa viranomaisissa. Ilman lisävoimavaroja laissa asetettujen vaatimusten toteuttaminen ei ole realistista, erityisesti tilanteissa, joissa varautumisen arviointiosaaminen on vielä kehittymätöntä.

Huomiot ehdotetusta tietoturvallisuuden arviointilaitosten luotettavuuden varmistamista koskevista muutoksista (4–5 §)/ Kommentarer om de föreslagna

ändringarna angående säkerställandet av tillförlitligheten hos  
bedömningsorganen för informationssäkerhet (4–5 §):

**Pyydämme kirjoittamaan lausuntonne tähän/ Skriv ert utlåtande här**

Ei lausuttavaa tähän kohtaan.

Huomiot ehdotetusta tietoturvallisuuden arviointilaitosten lisäpätevyyksien  
hyväksymisprosessista (5 § 3 mom)/ Kommentarer om processen för  
godkännande av bedömningsorganens specialbehörigheter (5 § 3 mom.):

**Pyydämme kirjoittamaan lausuntonne tähän/ Skriv ert utlåtande här**

Ei lausuttavaa tähän kohtaan.

Muut arviointilaitoslakia koskevat huomiot, pyydämme yksilöimään pykälän/  
Övriga kommentarer om lagen om bedömningsorgan (specificera vilken paragraf  
som avses):

**Pyydämme kirjoittamaan lausuntonne tähän/ Skriv ert utlåtande här**

Ei lausuttavaa tähän kohtaan.

Huomiot esityksen vaikutusten arvioinnista/ Kommentarer om bedömningen av  
propositionens konsekvenser:

**Pyydämme kirjoittamaan lausuntonne tähän/ Skriv ert utlåtande här**

Ei lausuttavaa tähän kohtaan.

Hanhela Topi  
Luonnonvarakeskus

Alajoki Tuomo  
Luonnonvarakeskus